

244

Budapest fejlődése a számok tükrében

(1951—1960)

Pest és Buda fejlődését a különböző történelmi korokban különböző adottságok és tényezők különböző mértékben befolyásolták. Mindkét városrészben 1770-ig az ipar alig fejlődött és nem lépete túl a céhkézművesség szűk korlátait. A kereskedelmi tevékenység és forgalom a XVIII. századtól kezdve megélnélt és megnőtt. Ennek eredményeként a pesti oldal városi fejlődése meggyorsult. A XVIII. század végén meginduló ipari fejlődés tovább fokozódik a XIX. században. Az iparosodás visszahat a kereskedelemre, amelynek egyre növekvő áruforgalma a közlekedési hálózat kiépítését teszi szükségessé.

Fővárosunk ugrásszerű fejlődése tehát először a kereskedelmi forgalom, majd ezt követőleg az iparosodás függvénye volt. A rohamos fejlődést a népességre vonatkozó alábbi adatok jól érzékeltetik.

Időpont év	Népesség száma* fő
1810	60 219

* Az 1950 előtti közigazgatási területre vonatkozó adatok.

Időpont év	Népesség száma* fő
1830	102 702
1851	178 062
1869	280 349
1880	370 767
1900	733 358
1930	1 006 393
1960	1 807 299**

Napjainkban folyó vizsgálatok szerint 100 ipari munkahely létesítése, illetve 100 ipari dolgozó munkábaállítása a gépesítés és a termelékenység mai színvonala mellett a népesség számában — a kiszolgáló dolgozókat és az eltartott családtagokat véve alapul — összesen 200—210 fős népességnövekedést jelent. Ez a megközelítőleg kétszeres arány lényegesen nagyobb volt az alacsonyabb technikai színvonal mellett és ez adja a magyarázatát annak, hogy az ipar fejlődése a népesség számának rohamos növekedését eredményezte.

Az ipar és kereskedelem fejlődése, a népesség számának növekedése természetesen meggyorsította az általános városfejlesztést.

** Az 1950 utáni közigazgatási területre vonatkozó adat.